

ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра гуманітарних і соціальних дисциплін

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри

 Наталія СИЗОНЕНКО

«30» серпня 2021 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ СУЧАСНОЇ ПОЛІТИКИ

(обов'язкова навчальна дисципліна)

освітньо-професійна програма	<u>Політологія</u>
спеціальність	<u>052 Політологія</u>
галузь знань	<u>05 Соціальні та поведінкові науки</u>
освітній ступінь	<u>магістр</u>
факультет	<u>обліку та фінансів</u>

Полтава

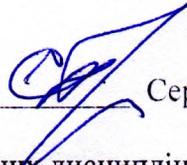
2021 – 2022 н. р.

Робоча програма навчальної дисципліни «Актуальні проблеми сучасної політики» для здобувачів вищої освіти за освітньо-професійною програмою Політологія спеціальності 052 Політологія

Мова викладання державна.

Розробник: Приходько Сергій, к. політ. н., доцент, доцент кафедри гуманітарних і соціальних дисциплін Полтавського державного аграрного університету.

«30» серпня 2021 року

Розробник Сергій ПРИХОДЬКО

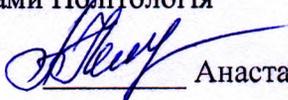
Схвалено на з'їданні кафедри гуманітарних і соціальних дисциплін протокол від 30 серпня 2021 № 1.

Затверджено завідувачем кафедри
«30» серпня 2021 року

 Наталія СИЗОНЕНКО

Погоджено гарантом освітньо-професійної програми Політологія

«30» серпня 2021 року

 Анастасія НЕКРЯЧ

Схвалено головою НМР спеціальності «Політологія»

 Алла ІЛЬЧЕНКО

1. Опис навчальної дисципліни

Елементи характеристики	Денна форма навчання
Загальна кількість годин -	120
Кількість кредитів –	4
Місце в індивідуальному навчальному плані здобувача вищої освіти (обов'язкова чи вибіркова)	обов'язкова
Рік навчання (шифр курс)	I (052Політ_мд_2021)
Семестр	II
Лекції (годин)	16
Практичні (семінарські) (годин)	24
Самостійна робота (годин)	80
в т. ч. індивідуальні завдання (годин)	-
Вид семестрового контролю	екзамен

2. Передумови для вивчення навчальної дисципліни

Перелік навчальних дисциплін, які передують її вивченню відповідно до структурно-логічної схеми освітньо-професійної програми: «Кратологія», «Державна політика», «Світова політична історія».

3. Заплановані результати навчання

Мета вивчення навчальної дисципліни: формування у здобувачів вищої освіти системи знань стосовно сучасної політичної практики, проблем функціонування політичних інститутів, перебігу політичних процесів, професійних компетентностей щодо вміння аналізувати сучасні політичні процеси на національному та міжнародному рівнях.

Основні завдання навчальної дисципліни: засвоєння здобувачами вищої освіти теоретичних знань та практичних компетентностей з проблем аналізу політичного життя, політичних процесів та відносин, діяльності політичних інститутів, практичних механізмів реалізації влади в Україні та інших країнах, міжнародних відносин.

Компетентності:

загальні:

ЗК 02. Здатність проводити дослідження на відповідному рівні.

ЗК 04. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК05. Здатність вчитися та оволодівати сучасними знаннями.

спеціальні (предметні, фахові):

СК 04 Здатність комплексно аналізувати владу та урядування, політичні системи, інститути та режими, політичні процеси та політичну поведінку у різних контекстах їх функціонування.

СК 05. Спроможність комплексно використовувати нормативу та емпіричну політичну теорію, методологію політичних досліджень та прикладного політичного аналізу.

СК 06. Здатність використовувати широкий спектр концептів і методів для інтерпретації та аналізу політики на місцевому, національному, європейському та глобальному рівні.

Програмні результати навчання:

ПР01. Застосовувати для розв'язування складних задач політології розуміння природи та значення політики як специфічного виду людської діяльності та особливої сфери пізнання, включаючи розвиток уявлень про політику та її сучасні інтерпретації, особливостей реалізації влади у різних політичних системах, їх соціально-економічного, історичного та соціокультурного контексту.

ПР 02. Застосовувати спеціалізовані концептуальні знання з політології, що включають сучасні наукові здобутки у сфері професійної діяльності або галузі знань і є основою для

оригінального мислення та проведення досліджень, критичне осмислення проблем у галузі та на межі галузей знань.

ПРН 04. Приймати ефективні рішення з питань політики, політичних наук і дотичних проблем, у тому числі у складних і непередбачуваних умовах; прогнозувати розвиток політичних процесів; визначати фактори, що впливають на них і на досягнення поставлених цілей; аналізувати і порівнювати альтернативи; оцінювати ризики та імовірні наслідки політичних рішень.

ПРН 06. Критично осмислювати принципи здійснення влади та публічної політики, політичних інститутів та процесів, світової політики та політики окремих країн та регіонів.

Методи навчання: пояснювально-ілюстративний, репродуктивний, творчий, проблемно-пошуковий, створення ситуації новизни навчального матеріалу, використання життєвого досвіду, метод мозкового штурму, проектування професійних ситуацій; використання мультимедійних презентацій; дистанційне навчання.

4. Програма навчальної дисципліни

Тема 1. Прикладна політологія як теоретико-методологічна основа аналізу сучасної політики.

Особливості предмету прикладної політології як складової політичної науки. Основні напрями досліджень прикладної політології. Основні методи прикладної політології. Наукові засади прикладної політології. Прикладна політологія як наука. Сутність політичного аналізу. Специфіка пізнання політичних явищ. Теоретичний аналіз. Практичний аналіз. Складові політичного аналізу. Рівні аналізу. Методи та методики політичного аналізу.

Тема 2. Проблеми сучасних політичних систем як актуальні проблеми сучасної політики.

Основні характеристики функціонування політичної системи та необхідність її стабільності для нормальної життєдіяльності суспільства. Політичний режим як сукупність методів і форм політичного панування та його взаємовідносини з громадянським суспільством. Головні параметри політичних режимів. Типологія і динаміка політичних режимів. Особливості функціонування демократичних і недемократичних політичних режимів. Політична система сучасної України: тип, сутнісні характеристики.

Тема 3. Проблема політичної влади в умовах сучасної політики.

Поняття та ознаки політичної влади. Чинники впливу на політичну владу в сучасних умовах. Механізм здійснення політичної влади в країнах різного типу. Легітимність влади та засоби її забезпечення в країнах різного типу. Сучасні механізми реалізації системи розподілу влади. Принципи функціонування влади в сучасній Україні.

Тема 4. Проблеми демократії та демократичних трансформацій.

Сутнісні ознаки демократії як способу організації і функціонування політичного процесу та форми здійснення влади. Багатоаспектність демократії як явища сучасної політики. Моделі демократії в країнах світу. Особливості демократії в сучасній Україні. Сутнісні характеристики процесу демократичної трансформації: етапи, механізми, фактори впливу. Політична модернізація. Країни перехідного типу. Демократична трансформація в сучасній Україні.

Тема 5. Інститут держави в сучасних умовах.

Основні характеристики сучасної держави. Правова держава. Соціальна держава. Принципи реалізації концепції електронної держави. Проблеми політичної корупції у сучасних державах. Інститут держави в умовах глобалізації. Особливості становлення України як суверенної держави.

Тема 6. Політичні партії як важливий інститут сучасної політики.

Поняття і сутнісні характеристики політичної партії як представницького інституту. Сучасні типи політичних партій. Особливості організаційної будови політичних партій в сучасних умовах. Принципи функціонування політичних партій: правлячих та опозиційних. Виборчі кампанії та діяльність політичних партій у міжвиборчий період. Провідні політичні партії країн світу. Особливості функціонування партійної системи сучасної України.

Тема 7. Проблеми політичної культури у сучасній політиці.

Політична культура і політична свідомість як визначальні характеристики політичного життя сучасного суспільства. Поняття субкультур. Типи політичних культур у країнах світу. Роль політичної культури у формуванні національної ідентичності. Громадська думка як показник політичної культури. Політична культура сучасної України. Провідні форми субкультур.

Тема 8. Політичні конфлікти сучасного світу.

Місце політичного конфлікту у сучасній політиці. Інформаційні складові структури сучасних конфліктів. Типологія сучасних конфліктів. Конфліктів як фактори підтримки динаміки розвитку суспільства та сприяння його дестабілізації. Особливості сучасних міжнародних конфліктів: передумови та механізми. Міжцивілізаційні конфлікти сучасного світу. Політичні конфлікти в українському суспільстві.

Тема 9. Політичні технології сучасної політики.

Політичний маркетинг на сучасному політичному ринку. Проблеми дослідження політичного ринку. Особливості політичних невиборчих технологій. Технології реалізації влади. Специфіка виборчої кампанії в сучасних умовах. Напрями застосування виборчих технологій. Принципи політичної комунікації. Зв'язки з громадськістю у структурі політичних технологій. Проблеми функціонування інформаційного простору в сучасних умовах. Політична реклама.

Тема 10. Актуальні проблеми сучасної системи міжнародних відносин.

Зв'язок внутрішньої та зовнішньої політики держави. Типи, види, стани міжнародних відносин. Сучасні тенденції в розвитку міжнародних відносин і світового політичного процесу. Провідні суб'єкти сучасних міжнародних відносин. Особливості сучасного етапу розвитку глобалізації. Тенденції розвитку геополітичного та гео економічного простору. Основні глобальні проблеми сучасності. Принципи та механізми забезпечення міжнародної безпеки. Сучасне і майбутнє України в глобальному економічному та політичному просторі.

5. Структура (тематичний план) навчальної дисципліни

Назви тем	Кількість годин			
	усього	у тому числі		
		л	с	с.р.
Тема 1. Прикладна політологія як теоретико-методологічна основа аналізу сучасної політики.	12	2	2	8
Тема 2. Проблеми сучасних політичних систем як актуальні проблеми сучасної політики.	12	2	2	8
Тема 3. Проблема політичної влади в умовах сучасної політики.	12	2	2	8
Тема 4. Проблеми демократії та демократичних трансформацій.	12	2	4	6
Тема 5. Інститут держави в сучасних умовах	12	2	2	8
Тема 6. Політичні партії як важливий інститут сучасної політики.	12	-	2	10
Тема 7. Проблеми політичної культури у сучасній політиці.	12	-	2	10
Тема 8. Політичні конфлікти сучасного світу.	12	2	2	8
Тема 9. Політичні технології сучасної політики.	12	2	4	6
Тема 10. Актуальні проблеми сучасної системи міжнародних відносин.	12	2	2	8
Усього годин	<i>120</i>	<i>16</i>	<i>24</i>	<i>80</i>

6. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
-------	------------	-----------------

1	Тема 1. Прикладна політологія як теоретико-методологічна основа аналізу сучасної політики.	2
2	Тема 2. Проблеми сучасних політичних систем як актуальні проблеми сучасної політики.	2
3	Тема 3. Проблема політичної влади в умовах сучасної політики.	2
4	Тема 4. Проблеми демократії та демократичних трансформацій.	4
5	Тема 5. Інститут держави в сучасних умовах	2
6	Тема 6. Політичні партії як важливий інститут сучасної політики.	2
7	Тема 7. Проблеми політичної культури у сучасній політиці.	2
8	Тема 8. Політичні конфлікти сучасного світу.	2
9	Тема 9. Політичні технології сучасної політики.	4
10	Тема 10. Актуальні проблеми сучасної системи міжнародних відносин.	2
	Разом	24

7. Теми самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Тема 1. Прикладна політологія як теоретико-методологічна основа аналізу сучасної політики.	8
2	Тема 2. Проблеми сучасних політичних систем як актуальні проблеми сучасної політики.	8
3	Тема 3. Проблема політичної влади в умовах сучасної політики.	8
4	Тема 4. Проблеми демократії та демократичних трансформацій.	6
5	Тема 5. Інститут держави в сучасних умовах	8
6	Тема 6. Політичні партії як важливий інститут сучасної політики.	10
7	Тема 7. Проблеми політичної культури у сучасній політиці.	10
8	Тема 8. Політичні конфлікти сучасного світу.	8
9	Тема 9. Політичні технології сучасної політики.	6
10	Тема 10. Актуальні проблеми сучасної системи міжнародних відносин.	8
	Разом	80

8. Оцінювання результатів навчання

Програмні результати навчання	Форми контролю
<p>ПР01. Застосовувати для розв'язування складних задач політології розуміння природи та значення політики як специфічного виду людської діяльності та особливої сфери пізнання, включаючи розвиток уявлень про політику та її сучасні інтерпретації, особливостей реалізації влади у різних політичних системах, їх соціально-економічного, історичного та соціокультурного контексту.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • опитування на семінарах • розв'язування тестів • виконання завдань самостійної роботи (в розрізі кожної теми) • екзамен
<p>ПР 02. Застосовувати спеціалізовані концептуальні знання з політології, що включають сучасні наукові здобутки у сфері професійної діяльності або галузі знань і є основою для оригінального мислення та проведення досліджень, критичне осмислення проблем у галузі та на межі галузей знань.</p>	
<p>ПРН 04. Приймати ефективні рішення з питань політики, політичних наук і дотичних проблем, у тому числі у складних і непередбачуваних умовах; прогнозувати розвиток політичних процесів; визначати фактори, що впливають на них і на досягнення поставлених цілей;</p>	

аналізувати і порівнювати альтернативи; оцінювати ризики та імовірні наслідки політичних рішень.	
ПРН 06. Критично осмислювати принципи здійснення влади та публічної політики, політичних інститутів та процесів, світової політики та політики окремих країн та регіонів.	

Забезпечення тематикою дисципліни успішного опанування програмних результатів навчання для здобувачів вищої освіти 052Політ_мд_2021

№ з/п	Назва теми	Програмні результати навчання				Разом
		ПРН01	ПРН02	ПРН04	ПРН06	
1.	Тема 1. Прикладна політологія як теоретико-методологічна основа аналізу сучасної політики.	+	+	+	+	4
2.	Тема 2. Проблеми сучасних політичних систем як актуальні проблеми сучасної політики.	+	+	+	+	4
3.	Тема 3. Проблема політичної влади в умовах сучасної політики.	+	+	+	+	4
4.	Тема 4. Проблеми демократії та демократичних трансформацій.	+	+	+	+	4
5.	Тема 5. Інститут держави в сучасних умовах	+	+	+	+	4
6.	Тема 6. Політичні партії як важливий інститут сучасної політики.	+	+	+	+	4
7.	Тема 7. Проблеми політичної культури у сучасній політиці.	+	+	+	+	4
8.	Тема 8. Політичні конфлікти сучасного світу.	+	+	+	+	4
9.	Тема 9. Політичні технології сучасної політики.	+	+	+	+	4
10.	Тема 10. Актуальні проблеми сучасної системи міжнародних відносин.	+	+	+	+	4
Разом		10	10	10	10	40
максимальний відсоток у підсумковій оцінці з навчальної дисципліни, %		25	25	25	25	100
мінімальний відсоток у підсумковій оцінці з навчальної дисципліни, %		15	15	15	15	60

Критерієм успішного навчання є досягнення здобувачем вищої освіти мінімальних порогових рівнів оцінок за кожним запланованим результатом навчання/

Критерії успішного опанування програмних результатів навчання

Програмні результати навчання	Відсоток у підсумковій оцінці з навчальної дисципліни, %	Максимальна кількість балів	Мінімальний пороговий рівень оцінок, балів
ПРН01	25	25	15
ПРН02	25	25	15
ПРН04	25	25	15
ПРН06	25	25	15
Разом	100	100	60

Одним із обов'язкових елементів освітнього процесу є систематичний поточний контроль оволодіння компетентностями та підсумкова оцінка рівня досягнення програмних результатів навчання.

9. Форми контролю результатів навчання для здобувачів вищої освіти 052Політ_мд_2021

Програмні результати навчання	Форма контролю									
	Опитування на семінарах		Розв'язування тестів		Виконання завдань самостійної роботи		Екзамен		Разом	
	Мінімальна кількість балів	Максимальна кількість балів	Мінімальна кількість балів	Максимальна кількість балів	Мінімальна кількість балів	Максимальна кількість балів	Мінімальна кількість балів	Максимальна кількість балів	Мінімальна кількість балів	Максимальна кількість балів
ПРН01	9	15	2	3	1	2	3	5	15	25
ПРН02	9	15	1	2	2	3	3	5	15	25
ПРН04	9	15	1	2	2	3	3	5	15	25
ПРН06	9	15	2	3	2	2	3	5	15	25
Разом	36	60	6	10	6	10	12	20	60	100

Формами поточного контролю знань здобувачів вищої освіти є:

- опитування на семінарських заняттях: 0-5 балів;
- розв'язування тестів: 0-10 балів;
- виконання завдань самостійної роботи (в розрізі кожної теми): 0-1 бал;

Формою семестрового контролю знань здобувачів вищої освіти згідно з робочим та навчальним планом є: *екзамен*.

10. Схема нарахування балів з навчальної дисципліни

Назва теми	Види навчальної роботи здобувачів вищої освіти				Разом
	Виступи на семінарах	Розв'язування тестів	Виконання завдань самостійної роботи	Екзамен	
Тема 1. Прикладна політологія як теоретико-методологічна основа аналізу сучасної політики.	5	-	1	-	6
Тема 2. Проблеми сучасних політичних систем як актуальні проблеми сучасної політики.	5	-	1	-	6
Тема 3. Проблема політичної влади в умовах сучасної політики.	5	-	1	-	6
Тема 4. Проблеми демократії та демократичних трансформацій.	10 (5+5)	-	1	-	11
Тема 5. Інститут держави в сучасних умовах	5	-	1	-	6

Тема 6. Політичні партії як важливий інститут сучасної політики.	5	-	1	-	6
Тема 7. Проблеми політичної культури у сучасній політиці.	5	-	1	-	6
Тема 8. Політичні конфлікти сучасного світу.	5	-	1	-	6
Тема 9. Політичні технології сучасної політики.	10 (5+5)	-	1	-	11
Тема 10. Актуальні проблеми сучасної системи міжнародних відносин.	5	10	1	-	16
Екзамен				20	20
Разом	60	10	10	20	100

Критерії оцінювання

Опитування на семінарських заняттях

Кількість балів	Критерії оцінювання
5	здобувач вищої освіти ґрунтовно і послідовно викладає вивчений навчальний матеріал, виявляє повне розуміння його змісту; обґрунтовує власні думки; застосовує теоретичні знання при вирішенні практичних питань і ситуацій, наводить необхідні приклади, аргументує їх; активно бере участь у дискусіях, диспутах, виявляє ініціативу; демонструє на високому рівні базові знання актуальних проблем сучасної політики, на високому рівні застосовує спеціалізовані концептуальні знання з політології, що включають сучасні наукові здобутки;
4	здобувач вищої освіти ґрунтовно і послідовно викладає вивчений навчальний матеріал, виявляє належне розуміння його змісту, але припускається незначних помилок, які самостійно виправляє після зауважень викладача; застосовує теоретичні знання при вирішенні практичних питань і ситуацій з допомогою викладача, наводить необхідні приклади, аргументує їх; бере участь у дискусіях, диспутах; виявляє ініціативу; демонструє на достатньому рівні базові знання актуальних проблем сучасної політики; на належному рівні застосовує спеціалізовані концептуальні знання з політології, що включають сучасні наукові здобутки;
3	здобувач вищої освіти виявляє знання і розуміння основних положень тематики дисципліни, викладає матеріал не досить повно, не завжди глибоко і переконливо обґрунтовує власні думки; пов'язує теоретичний матеріал з практичними уміньми з допомогою викладача; участь у дискусіях, диспутах бере не охоче, не виявляє ініціативу; демонструє на середньому рівні базові знання актуальних проблем сучасної політики; частково і поверхнево застосовує спеціалізовані концептуальні знання з політології, що включають сучасні наукові здобутки;
2	здобувач вищої освіти під час відповіді демонструє рівень засвоєння навчального матеріалу у формі простого відтворення, викладає його непослідовно і невпевнено, допускається значних принципів помилок у викладенні фактів, що спотворюють їх зміст. Досить фрагментарно відтворює основні категорії з дисципліни та базові знання актуальних проблем сучасної політики;
1	здобувач вищої освіти не виявляє знань більшої частини навчального матеріалу, допускає суттєві помилки, що можуть спотворювати зміст питань; не вміє глибоко і переконливо обґрунтовувати власні думки і відчуває труднощі під час добору прикладів та поєднання теорії з практичними навичками; демонструє на низькому рівні базові знання проблем актуальних проблем сучасної політики.
0	відповідь відсутня

Розв'язування тестів

Кількість балів	Критерії оцінювання
0-10	За кожну правильну відповідь 1 бал

Виконання завдань самостійної роботи (в розрізі кожної теми)

Кількість балів	Критерії оцінювання
1	Завдання самостійної роботи з теми виконані відповідно до методичних рекомендацій у повному обсязі з демонструванням уміння застосовувати необхідну інформацію, знання, методи та інструменти для організації результативної та ефективної освітньої діяльності; здобувач вищої освіти застосовує творче мислення для розв'язання теоретичних та практичних проблем в навчальній діяльності для реалізації програмних результатів навчання, демонструє здатність навчатись.
0	Завдання самостійної роботи не виконані, або виконані повністю неправильно.

Критерії та шкала оцінювання семестрового контролю (екзамену)

Вид завдання	Бали	Критерії оцінювання
для 1-го і 2-го теоретичних питань	0	Відсутні знання програмного матеріалу; відповідь на питання білета помилкова; відсутнє володіння необхідними для виконання завдання уміннями і навичками.
	1	Здобувач вищої освіти демонструє мінімальні знання теоретичного матеріалу; наявні грубі помилки в знанні фактичного матеріалу, у трактуванні понять і категорій. Відсутня здатність аналізувати владу та урядування, політичні системи, інститути та режими, політичні процеси та політичну поведінку. Відповідь представляє окремі, неузгоджені між собою знання.
	2	Знання більшої частини програмного матеріалу мають частковий характер; здобувач вищої освіти поверхнево визначає актуальних проблем сучасної політики; наявні суттєві помилки при викладенні фактичного матеріалу, у трактуванні політологічних понять і категорій, якими оперує здобувач вищої освіти. Аналіз влади та урядування, політичних систем, інститутів та режимів, політичних процесів та політичної поведінки представлений у формі простої констатації фактів. Відповідь безсистемна, поверхнева.
	3	Наявні певні знання основної частини програмного матеріалу, але питання розкриваються неповно; наявні суттєві помилки у викладенні фактичного матеріалу та висновках. Категорійно-понятійний апарат сучасної політичної науки, яким оперує здобувач вищої освіти, обмежений; мають місце значні неточності у трактуванні понять і термінів. Знання актуальних проблем сучасної політики відображаються на рівні простої констатації. Відповідь непослідовна, фрагментована. Аналіз влади та урядування, політичних систем, інститутів та режимів, політичних процесів та політичної поведінки відбувається у формі загального оцінювання.
	4	Знання програмного матеріалу є достатнім, продемонстровано

		належне розуміння актуальних проблем сучасної політики. Здобувач вищої освіти загалом вільно володіє категорійно-понятійним апаратом сучасної політичної науки. Відповідь намагається поєднувати з наочним викладенням матеріалу (хоча і не повною мірою). Узагальнення та висновки здійснюються самостійно, логічно і послідовно. Проте у здобувача вищої освіти при аналізі влади та урядування, політичних систем, інститутів та режимів, політичних процесів та політичної поведінки мають місце окремі ускладнення; спостерігаються ускладнення у процесі аргументації власної точки зору.
	5	Знання програмного матеріалу є достатньо глибокими, продемонстровано ґрунтовне розуміння актуальних проблем сучасної політики. Здобувач вищої освіти виявляє вміння аналізувати владу та урядування, політичні системи, інститути та режими, політичні процеси та політичну поведінку у різних контекстах їх функціонування.; вільно володіє категорійно-понятійним апаратом сучасної політичної науки. Продемонстровано спроможність комплексно використовувати нормативу та емпіричну політичну теорію, методологію політичних досліджень та прикладного політичного аналізу. Узагальнення та висновки робляться логічно і послідовно. Проте у здобувача вищої освіти виникають деякі незначні ускладнення.
	6	Продемонстровано вільне володіння визначеними програмою знаннями, уміннями та навичками; показано глибоке розуміння актуальних проблем сучасної політики загалом, належно теоретично обґрунтоване вміння аналізувати, владу та урядування, політичні системи, інститути та режими, політичні процеси та політичну поведінку у різних контекстах їх функціонування; відмінне володіння категорійно-понятійним апаратом сучасної політичної науки. Правильно і в достатній кількості підбрано необхідні для відповіді факти; наявне вміння систематизувати знання; робити на основі теоретичного матеріалу обґрунтовані висновки та узагальнення; у процесі відповіді демонструється вміння комплексно використовувати нормативу та емпіричну політичну теорію, методологію політичних досліджень та прикладного політичного аналізу; відповідь чітка, логічна, послідовна і завершена. Проте помітні окремі несуттєві ускладнення із власним оцінюванням проблем сучасної політики.
	7	Продемонстровано вільне володіння передбаченими програмою знаннями, уміннями та навичками; показано глибоке розуміння актуальних проблем сучасної політики; відмінне володіння категорійно-понятійним апаратом сучасної політичної науки. Правильно і в достатній кількості підбрано необхідні для відповіді практичні приклади; наявне вміння систематизувати знання; продемонстровано вміння робити на основі аналізу теоретичного і практичного матеріалу обґрунтовані висновки та узагальнення; у ході відповіді демонструються навички самостійного політологічного

		мислення, використання широкого спектру концептів і методів для інтерпретації та аналізу політики на місцевому, національному, європейському та глобальному рівні; здатність аргументовано відстоювати власну точку зору; відповідь чітка, логічна, послідовна і завершена.
для 3-го теоретичного питання	0	Відсутні знання програмного матеріалу; відповідь на питання білета помилкова; відсутнє володіння необхідними для виконання завдання вміннями і навичками.
	1	Здобувач вищої освіти демонструє мінімальні знання теоретичного матеріалу; наявні грубі помилки в знанні фактичного матеріалу, у трактуванні понять і категорій. Відсутня здатність аналізувати владу та урядування, політичні системи, інститути та режими, політичні процеси та політичну поведінку. Відповідь представляє окремі, неузгоджені між собою знання.
	2	Знання більшої частини програмного матеріалу мають частковий характер; здобувач вищої освіти поверхнево визначає актуальних проблем сучасної політики; наявні суттєві помилки при викладенні фактичного матеріалу, у трактуванні політологічних понять і категорій, якими оперує здобувач вищої освіти. Аналіз влади та урядування, політичних систем, інститутів та режимів, політичних процесів та політичної поведінки представлений у формі простої констатації фактів. Відповідь безсистемна, поверхнева.
	3	Наявні певні знання основної частини програмного матеріалу, але питання розкриваються неповно; наявні суттєві помилки у викладенні фактичного матеріалу та висновках. Категорійно-понятійний апарат сучасної політичної науки, яким оперує здобувач вищої освіти, обмежений; мають місце значні неточності у трактуванні понять і термінів. Знання актуальних проблем сучасної політики відображаються на рівні простої констатації. Відповідь непослідовна, фрагментована. Аналіз влади та урядування, політичних систем, інститутів та режимів, політичних процесів та політичної поведінки відбувається у формі загального оцінювання.
	4	Знання програмного матеріалу є достатнім, продемонстровано належне розуміння актуальних проблем сучасної політики. Здобувач вищої освіти загалом вільно володіє категорійно-понятійним апаратом сучасної політичної науки. Відповідь намагається поєднувати з наочним викладенням матеріалу (хоча і не повною мірою). Узагальнення та висновки здійснюються самостійно, логічно і послідовно. Проте у здобувача вищої освіти при аналізі влади та урядування, політичних систем, інститутів та режимів, політичних процесів та політичної поведінки мають місце окремі ускладнення; спостерігаються ускладнення у процесі аргументації власної точки зору.
	5	Продемонстровано вільне володіння визначеними програмою знаннями, вміннями та навичками; показано глибоке розуміння актуальних проблем сучасної політики загалом, належно теоретично обґрунтоване вміння аналізувати, владу та урядування, політичні системи, інститути та режими,

	<p>політичні процеси та політичну поведінку у різних контекстах їх функціонування; відмінне володіння категорійно-понятійним апаратом сучасної політичної науки. Правильно і в достатній кількості підбрано необхідні для відповіді факти; наявне вміння систематизувати знання; робити на основі теоретичного матеріалу обґрунтовані висновки та узагальнення; у процесі відповіді демонструється вміння комплексно використовувати нормативу та емпіричну політичну теорію, методологію політичних досліджень та прикладного політичного аналізу; відповідь чітка, логічна, послідовна і завершена. Проте помітні окремі несуттєві ускладнення із власним оцінюванням проблем сучасної політики.</p>
6	<p>Продемонстровано вільне володіння передбаченими програмою знаннями, уміннями та навичками; показано глибоке розуміння актуальних проблем сучасної політики; відмінне володіння категорійно-понятійним апаратом сучасної політичної науки. Правильно і в достатній кількості підбрано необхідні для відповіді практичні приклади; наявне вміння систематизувати знання; продемонстровано вміння робити на основі аналізу теоретичного і практичного матеріалу обґрунтовані висновки та узагальнення; у ході відповіді демонструються навички самостійного політологічного мислення, використання широкого спектру концептів і методів для інтерпретації та аналізу політики на місцевому, національному, європейському та глобальному рівні; здатність аргументовано відстоювати власну точку зору; відповідь чітка, логічна, послідовна і завершена.</p>

11. Рекомендовані джерела інформації

Основні

1. Герасимчук Т. Ф. Концептуальні основи теорії політики: навчальний посібник. Київ, 2008. 307 с.
2. Герасимчук Т. Ф., Киридон А. М., Троян С. С. Загальна теорія політики: навчальний посібник. Київ: Видавничий дім «Кондор», 2017. 226 с.
3. Головатий, М. Ф. Політичний менеджмент: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. Київ: ДП «Вид. дім «Персонал», 2010. 296 с
4. Горбатенко В. Прикладна політологія. Київ: Академія. 2008. 472 с.
5. Парсонс В. Публічна політика. Вступ до теорії й практики аналізу політики. Київ: ВД «Києво-Могилянська академія», 2006. 519 с.
6. Рудич Ф. М. Політологія: Підручник. 3-тє вид., перероб., доп. Київ: Либідь, 2009. 480 с.
7. Сучасна українська політика: політики і політологи про неї. Київ: Український центр політичного менеджменту, 2008. Спецвипуск: Політичні технології. 152 с.

Допоміжні

1. Барановский В. Г. Трансформация глобального миропорядка: динамика системных изменений. *Полис.* 2017. № 3. С. 71-91.
2. Дубов Д. Засоби масової інформації як якісно нові суб'єкти політичних комунікацій. *Політичний менеджмент.* 2007. №1. С. 57-65.
3. Кочетков А. П. Национальное государство в условиях глобализации. *Полис.* 2014. № 4. С. 63-75.
4. Кравченко Т. Політичний конфлікт в умовах демократичних політичних систем. *Політичний менеджмент.* 2011. №2. С. 62-68.

5. Мациевский Ю. В. В ловушке гибридности: политический режим в Украине после революции 2014 года. *Полис*. 2018. № 1. С. 96-115.
6. Нисневич Ю. А., Рябов А. В. Современный авторитаризм и политическая идеология. *Полис*. 2016. № 4. С. 162-181.
7. Перегудов С. П. Партии и группы интересов: к новой модели взаимодействия. *Полис*. 2015. № 3. С. 45-59.
8. Рибачук М., Райковський Б. Аналіз концепцій сучасних моделей виборчих систем. *Політичний менеджмент*. 2009. №3. С. 27-40.
9. Рубанов В. Політична аналітика в Україні: стан та перспективи дослідження. *Політичний менеджмент*. 2012. №3. С. 11-22.

Інформаційні ресурси мережі Інтернет

1. Сайт альманаху «Грані». URL: <http://www.grani.org.ua/>
2. Сайт журналу «Віче». URL: <http://www.viche.info/>
3. Сайт журналу «Нова парадигма». URL: <http://www.novaparadigma.org.ua/>
4. Сайт Інституту політичних і етнонаціональних досліджень ім. І. Ф. Кураса НАН України. URL: <http://www.ipiend.gov.ua/>
5. Сайт наукового вісника «Гілея». URL: <http://www.gileya.org.ua/>
6. Сайт Національної бібліотеки України ім. В. І. Вернадського. URL: <http://www.nbu.gov.ua/>
7. Сайт Національної Парламентської бібліотеки України. URL: <http://www.nplu.kiev.ua/>
8. Сайт Українського незалежного центру політичних досліджень URL: <http://www.ucipr.kiev.ua/>
9. Сайт Українського центру політичного менеджменту. URL : <http://www.politik.org.ua/>
10. Сайт міжнародного центру перспективних досліджень URL: <http://www.icps.kiev.ua/library>